

1. Osasuna Politika Guzietan

Osasun Plana gobernu orok bere osasun-politikak antolatzeke eta gauzatzeko duen tresna nagusietako bat da, osasuna sustatu, prebenitu, osatu eta berreskuratzeko ekintzak planifikatuz, gauzatuz eta ebaluatuz, gure osasun-sistemaren kalitatea, eraginkortasuna eta efizientzia mantentzeko eta hobetzeko, bai eta publiko eta unibertsala izaten jarrai dezan.

2013-2020 Osasun Planaren indarraldia amaitutakoan, azken ebaluazioa egingo da, eta, egoeraren diagnostikoarekin batera, **2021-2028 aldirako plan berria** diseinatzeko, idazten eta abian jartzen hasteko oinarria izango da.

Osasun Plana behar bezala gauzatzeko ebaluazioa, jarraipena eta kontuak ematea funtsezkoak direnez, 2013an helburu horrekin sortutako egiturek (Osasun Planaren Zuzendaritza Batzordea – Sailen artekoa eta Lehendakaria buru duena– eta Osasuna Politika Guzietan jarraitzeko Batzorde Teknikoa) beren lanari eutsiko diote, eta jarraipena egiteko urteko txostenak egingo dituzte, Planaren lehentasunezko arloetan gertatzen diren eguneratzeak gehituz.

Gaur egun indarrean dagoen Osasun Plana onartu zenetik, Osasuna Politika Guzietan paradigma gure osasun-sistemarako funtsezko oinarri gisa berretsi da; pertsonen osasuna, ongizatea eta bizi-kalitatea giza eskubidetzat hartzen dituenek, botere publikoek eta politika sektorialek partekatzen duten helburua da, ez soilik Osakidetzarentzat, Osasun Sailarentzat edo osasun-arloko erakundeentzat.

Osasuna Politika Guzietan oinarria hainbat jokoeratan gauzatzen da: hala nola, erakunde ezberdinen arteko erantzukizun partekatuan (hau da, Eusko Jaurlaritza, foru-aldundiak, udalak eta Estatuko administrazioa elkarrekin lanean), inplikazioan, baterako konpromisoan eta lankidetzan, pertsonen ongizatea eta osasunean ekitatea hobetzeko.

Konpromiso partekatu hori Euskadiko **Osasun Publikoaren Lege berria** islatuko da. Era berean, dagoeneko hasita eta finkatuta dauden erakundeen arteko lan-ildoak eutsiko zaie; esaterako, Euskadi Aktiboa plataforma, osasunaren arloko esku-hartze komunitarioak, osasunaren arloko tokiko estrategiak eta programak, osasunaren gaineko eraginaren balorazioa, etab. Gainera, **Gai Epidemiologikoetarako Batzorde Iraunkor bat** sortuko da, Osasun Publikoko jarduerak arlo horretako Europako estrategiekin bat datozela bermatzeko.

Pertsonen eta populazioen osasuna ez dago soilik osasunaren esparruko jardueren mende, baizik eta bizi-baldintzekin eta beste eragile sozial eta ekonomiko batzuekin lotutako faktore-multzo handi baten mende, hainbat sektoretan inplementatutako politikei eta ekintzei lotuta. Faktore horiek osasunaren baldintzatzaile sozialak dira. Osasunaren arloko sektore arteko ekintza hainbat esparru eta alderdiren arteko baterako lana da, osasuna hobetzeko eta haren determinatzaileetan eragiteko; hain zuzen ere, osasunak beste sektore batzuekin dituen baterako konpromisoetan eta jardueretan gauzatzen da.

COVID

**GURE OSASUN-SISTEMA
INDARTZEA**

Herritarrek gain dauzkaten osasun publikoko mehatxu berriei aurrea hartzeko eta erantzun egokia emateko, batez ere egoera ahulenean dauden pertsonen kasuan.

Ildo horretan, funtsezkotzat jotzen da sektore arteko ekintzatik osasuna babestu eta sustatzeko ekarpena egitea, baita euskal gizarteak gaur egun dituen erronka handiei aurre egiteko ere, hala nola klima-aldaketari edo krisi ekonomikoari. Aurkeztuko den Osasun Publikoaren Legea funtsezko tresna izango da ikuspegi hori gure osasun-sisteman finkatzeko.

Politika sektorialak osasunaren alde lerrokatzearen adibide gisa: lankidetzaren sanitarioa bultzatuko da Eusko Jaurlaritzako beste sail batzuekiko lankidetzan, aurreko esperientzietan oinarrituta; ingurune eta ingurumen osasungarriagoak zaintzen jarraituko da; eta elikadura osasungarria sustatzeko eta obesitatea prebenitzeko lanean jarraituko da, sektore konprometituekiko lankidetzan.

2. Desberdintasunik gabeko osasuna, gertuagoa, pertsonen zerbitzura dagoena

2020. urtearen hasieran, munduan Covid pandemia azaldu zenean, agerian utzi zuen behar-beharrezkoak direla, munduko osasun-sistema eta gobernu guztietan, alerta-sistemak eta prebentziozko kontingentzia-protokoloak eta sor daitezkeen gaixotasunei eusteko protokoloak izatea. Euskadin, behar horri erantzuteko, Euskadiko Babes Zibileko Planaz gain, trantsizio sanitario, sozial eta ekonomikoko Bizi Berri Plana sortu zen, Eusko Jaurlaritzak bultzatuta, osasun publikoa zainduz normaltasunera pixkanaka itzultzeko.

Errealitate berri horren esparruan, eta agerraldi berrien aurrean euskal osasun-sistemak dituen gaitasunak hobetzeko, funtsezkoa da test diagnostiko berriak sartzea eta kasuak zaintzeko eta kontrolatzeko sarea mantentzea eta indartzea, intzidentzia-tasen bilakaeraren arabera, positibo guztien miaketa bermatuz, ahal dela diagnostikoa egin eta lehen 24 orduetan, eta ondo dimentsionatutako ekipo eraginkorrak izanda. Gainera, erakundeen arteko lankidetzatik, hala behar duten pertsonak isolatzeko osasun- eta ongizate-baldintza egokienak eskainiko dira.

Osasun Sailak, OMEren gomendioei jarraituz, Coviden kutsadurak detektatzeko eta jarraitzeko teknologia berriak ezartzearen alde egingo du; halaber, ikerketa zientifikoko azterlanen ondoriozko txerto edo terapia posibleen kudeaketa egokiaren alde egingo du ere. Era berean, funtsezkoa da pandemia horren ondorioei buruzko hausnarketa egitea, hainbat dimentsio landuz (osasuna, ekonomia, lana, gizarte, ingurumena), etorkizunean sor daitezkeen beste gaixotasun batzuk behar bezala kudeatzeko.